

บทที่ 2
ประวัติความเป็นมาของศิลปะ

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาของศิลปะ

2.1 ศิลปะสมัยก่อนประวัติศาสตร์

งานศิลปกรรมของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์เชื่อกันว่าเริ่มในทวีปแอฟริกา แล้วข้ามทะเบียนเดอร์เรนเนียนเข้าไปในทวีปยุโรป ศิลปะที่เด่นที่สุดในสมัยนั้น คือ ภาพเขียนผนังถ้ำ (Cave painting)

ปี ค.ศ. 1860 เจ. ดับบลิว ส్ಟอร์ (J.W. Stow) ได้ศึกษาผลงานศิลปะของพากบุชmann (Bushmen) ที่อาศัยอยู่ในทวีปแอฟริกา ส్ಟอร์ ได้คัดลอกภาพซึ่งเป็นฝีมือของชนเผ่านี้ไว้เป็นจำนวนมากส่วนใหญ่จะเป็นภาพคนและสัตว์ มีขนาดเล็กมากจนถึงขนาดใหญ่เท่าตัวจริง

ในประเทศไทย พับเครื่องมือหินที่จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย และที่น่านใจคือ เครื่องบันดินเพา ที่เขียนลายตกแต่งด้วยสีแดง เป็นลายกันรอย และลายนิ้วนิ้ว ซึ่งพบที่บ้านเชียง อ. หนองหาน จังหวัดอุดรธานี

ปี ค.ศ. 1879 นักโบราณคดี ชื่อ นาร์เซเลียน เดอ เชาดูโอล่า กับบุตรสาว ได้ค้นพบถ้ำอัลตามิราทางภาคเหนือของสเปน ปรากฏภาพเขียนตั้งแต่ปากถ้ำถึงก้นถ้ำ เป็นภาพสัตว์ในสมัยนั้น นักโบราณคดีเชื่อว่าภาพเขียนในถ้ำดังกล่าวมีอายุราว 15,000 B.C. จิตรกรรมบนผนังถ้ำอัลตามิราได้รับการยกย่องว่าเป็นงานจิตรกรรมที่ยอดเยี่ยมที่สุดของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 24)

นอกจากนั้น นักโบราณคดียังได้พบภาพเขียนบนผาผนังถ้ำในประเทศไทยรั้งเศส เทือกเขาปีเรเน ซึ่งอยู่ระหว่างประเทศไทยรั้งเศส กับวัดส่วนใหญ่จะใช้ดินสีต่าง ๆ เช่น สีน้ำตาล สีแดง สีเหลือง สีดำ ซึ่งนำมาจากผงถ่านไม้หรือเงม่า หรือเป็นสีผุ่นเวลาใช้ก็สามารถผสมกับยางไม้ น้ำสีงหรือไขสัตว์ นำไปทาเป็นรูปบนผนังถ้ำ บางครั้งอาจใช้ไม้ทุบปลายให้แตกใช้แทนพู่กัน สีที่นิยมใช้คือสีแดง

ชิน อัญดี (2510 : น. 87-90) ได้กล่าวถึงภาพเขียนที่ปรากฏบนผนังถ้ำว่ามีอยู่ 4 ประเภท คือ

1. รูปมีอคน

รูปมีคนนับว่าเป็นงานศิลปะครั้งแรกสุด ที่มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์สร้างขึ้น มีทั้งรูปสีแดงและสีดำ เข้าใจว่าใช้มือวาughan ทำลงบนผนังถ้ำ ให้เป็นรูปแบบต่างๆ แล้วใช้สีพ่นรอง ฯ นิ้ว ข้าง ๆ รูปมีอมกนิจคล้ายหยดหมึก อีกวิธีหนึ่ง ใช้สีหรือเลือดสัตว์ระบายให้เต็มฝ่ามือ

แล้วประทับฝานมีองลีปบนผนังถ้า รูปมีอบนผนังถ้า สันนิษฐานว่าเป็นการแสดงถึงการเป็นเจ้าของถ้า คล้ายมีการประทับตราหรือเขินชื่อไว้ในทวีปอสเตรเลียชาพื้นเมืองบางเผ่าเช่นว่ารูปมีอบนผนังถ้า ที่มีจำนวนมากในถ้ำหนึ่ง ๆ นั้น แสดงว่าเจ้าของมือทั้งหลายได้เข้าไปเยี่ยมผู้ชายซึ่งอยู่ในถ้ำนั้น เมื่อเขียนหรือพิพรูปมีไว้แล้ว ผู้ชายจะให้อภัยไม่มาหลอกหลอนอีกด้วย รูปมีอบางรูปมีนี้วัดวน หรือนิ้วขาดหายไปเป็นบางท่อน เข้าใจว่าเป็นการแก้บนด้วยการตัดนิ้วทิ้งไป รูปมีอบนพบใน ฝรั่งเศส อินโดเนเซีย ออสเตรเลีย และในประเทศไทย

2. รูปสัตว์

รูปสัตว์เป็นงานจิตรกรรมผนังถ้าที่เด่นที่สุดโดยเฉพาะในยุคหินก่อน รูปม้าและรูปวัว เขียนขึ้นเพื่อแสดงให้รู้ว่านี่คืออาหาร รูปช้าง วัวกระทิง และสิงโต เขียนเพื่อให้รู้ว่า เป็นสัตว์ที่น่ากลัวต้องล่าให้ได้ การเขียนในระบบแรก ๆ พยายามเลียนแบบให้เหมือนสัตว์จริง ๆ เป็นภาพที่มองเห็นด้านข้าง มีเส้นรอบนอกชัดเจน ต่อมานำเสนอในยุคหินกลางและยุคหินใหม่ กลับเขียนในลักษณะง่าย ๆ พอให้รู้ว่าเป็นสัตว์อะไร รูปที่นิยมเขียนมากคือ ช้างแมมนธ วัวใบชัน (Bison) กวาง เรนเดียร์ (Rendear) และม้า หมี แรด สิงโต แพะ และนก

3. รูปคน

รูปคนนิยมเขียนน้อยกว่ารูปสัตว์ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว รูปคนสวยงามสู่รูปสัตว์ไม่ได้รูปคนส่วนใหญ่มีลักษณะไม่เหมือนจริง นักเป็นตัวขาว ๆ เมื่อการเขียนเล่นมากกว่าดังใจจะเขียน บางรูปมีหัวเป็นรูปสัตว์ เข้าใจว่าเป็นรูปคนที่สวมใส่หน้ากากรูปสัตว์ บางรูปแสดงอวัยวะเพศไว้เด่นชัด ว่าเป็นหญิงหรือชาย

4. รูปลายเรขาคณิต

เป็นรูปที่เลียนแบบมาจากลวดลายธรรมชาติ เช่น เส้นตรง เส้นโค้ง จุด วงกลม รูปไข่ รูปมนต์เปยกปุ่น ลายก้านขด ลายกันหอย รูปสามเหลี่ยม ลายตาราง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลายวงไปวนมา รูปลายเรขาคณิตบางลาย ก็ได้จากเครื่องจักรسان หรือวัฒนาการมาจากการเครื่องจักรسان รูปไข่เป็นมาตั้งแต่ยุคหินก่อน โดยดูจากเครื่องมือหินกะเทาะ ต่อมานำเสนอในสมัยหินก่อนตอนปลาย รูปไข่ รูปวงกลมและรูปครึ่งวงกลม ส่วนในยุคโลหะมีการเขียนลายกดไปมาคล้ายกันหอย บางลายเป็นวงกลมเด็ก ๆ หรือเป็นจุด

2.2 ศิลปะสมัยประวัติศาสตร์

จุดเริ่มต้นของอารยธรรมสมัยประวัติศาสตร์ ปรากฏอยู่ในทวีปใหญ่ 3 ทวีป คือ แอฟริกา ยุโรป และเอเชีย จุดแห่งการเดินโน้มถอย 4 แห่ง คือ อียิปต์ เมโซโปเตเมีย อินเดียและจีน ในยุคนี้ มนุษย์สามารถคิดค้นตัวอักษรได้สำเร็จ นักโบราณคดีบางกลุ่มเห็นว่าอียิปต์เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุด บางกลุ่มเห็นว่าอารยธรรมแผ่นบานิโลเนียเกิดก่อนอียิปต์ และอารยธรรมในอียิปต์ และบานิโลเนียเกิดก่อนอารยธรรมในจีนและอินเดีย

ศิลปะสมัยอียิปต์โบราณ (ประมาณ 3200 - 1085 B.C.)

ชนชาติแรกที่คิดประดิษฐ์ตัวอักษรคืออียิปต์ ชาวอียิปต์ได้พัฒนาการบันทึกรูปภาพ

มาเป็นตัวอักษร เพื่อบันทึกเรื่องราวทางศาสนาและความเชื่อ ตัวอักษรดังกล่าวเรียกว่าอักษรไชเออร์โกรลิฟิก (Hieroglyphic) มีประมาณ 900 ถึง 1,000 ตัว เขียนจากซ้ายไปขวาจากขวาไปซ้าย หรือเขียนเป็นแนวเดิง

นอกจากนั้นยังมีอักษรที่ดัดแปลงมาจากอักษรไชเออร์โกรลิฟิก คืออักษรເຂົ້າຣາດີກ (Hieratic) มีอักษรประมาณ 600 ตัวนิยมเขียนบนกระดาษปาปรัส

สมัยก่อนประวัติศาสตร์มนุษย์ประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ แบ่งเป็น 4 ชนิด คือ (чин อญ្តี, 2510 : น. 35)

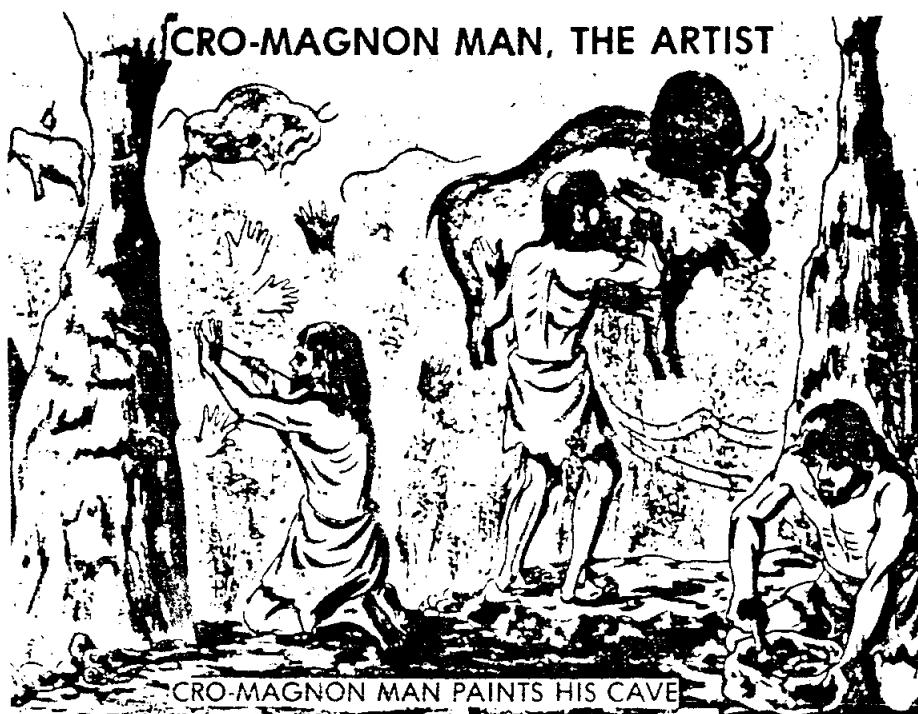
1. สิ่งที่ทำด้วยหิน ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องมือหินกระเทาะ พอเหมาๆ กับมือ สำหรับใช้ทุบตีหรือสับตัด เรียกว่า ขวนกำปั้น (Hand-Axe) นอกจากขวนหิน ยังพบของใช้ที่ทำจากหินอื่น ๆ อีก เช่น จกรหิน กำไรหินเครื่องมือหินที่มีลักษณะคล้ายขอบเจาะรู

2. สิ่งที่ทำด้วยกระดูกสัตว์ พบรูปเป็นจำนวนมาก เช่น ลูกศร มีดปลายแหลม ปลายหอกคมยาว เม็ด เบี้ม พบร่องรอยอย่างที่ทำจากขาสัตว์

3. สิ่งที่ทำด้วยเปลือกหอยน้ำจืด ใช้ทำเป็นใบมีด ภาชนะใส่ของ และเครื่องประดับตกแต่ง

4. เครื่องมือดินเผา แบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่

- ใช้เป็นภาชนะใส่ของ มีรูปทรงต่าง ๆ หลายแบบและหลายสี เช่น สีดำ แดง น้ำตาล เทา และเหลือง ภาชนะเหล่านี้บางใบมีพื้นเรียบไม่มีลาย ในที่มีลายมักทำเป็นลายเชือกขด ลายตารางสี่เหลี่ยม (cross hatching) ลายเสื่อและลายจักรสาน ภาชนะที่สำคัญก็คือ ภาชนะดินเผาที่

มนุษย์โค - มันของ ก้าลังเขียนภาพไว้บนผนังถ้ำ

บางที่สุด ผิวภายนอกขัดด้วยตะกั่วจนคำเป็นเงาเรียบ

- “ไม่ได้ใช้เป็นภาชนะใส่ของ มีหวานที่ทำด้วยดินเผา ลูกดินเผากลมคล้ายกระสุน และเครื่องปั้นดินเผาที่กะเทาะเป็นแผ่น (clay disc)

ศิลปะสมัยก่อนประวัติศาสตร์สร้างขึ้นจากความเชื่อของมนุษย์ในสมัยนั้นสร้างขึ้นจากอำนาจลึกลับที่ม่องไม่เห็น การสำนึกนำไปและเกรงกลัวไป

ในระยะแรกรูปแบบของการแสดงออกทางงานศิลปะ จะเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ แล้วค่อย ๆ คลี่คลายออกตามแนวความคิดสร้างสรรค์ของตน แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาเรื่องการแสดงออกของมนุษย์ที่แตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ และในที่สุดรูปแบบเหล่านี้ก็ค่อยคลี่คลายเป็นสัญลักษณ์ที่เข้าใจร่วมกันได้

จิตรกรรมและประติมากรรมในยุคหินเก่ามีลักษณะความงามของศิลปะเริ่มแรกเด่น เป็นพิเศษ... ในยุคหินกลางและยุคหินใหม่ งานจิตรกรรมและประติมากรรมงานสู้ยุคหินเก่าไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะมนุษย์ในยุคหินกลางและยุคหินใหม่หันมาสนใจในเรื่องลวดลายต่าง ๆ แทน การเขียนเป็นภาพโดยเฉพาะการนำสิ่งของเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน การเขียนภาพบนผนังถ้ำเป็นเส้นหมายฯ คล้ายสัญลักษณ์นับว่าเป็นงานที่เด่นและแปรเปลี่ยน ยุคหินกลาง ส่วนเครื่องปั้นดินเผาและวัฒนธรรมหินใหญ่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของความเจริญของ ยุคหินใหม่

...งานศิลปกรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นส่วนประกอบของพิธีกรรมต่าง ๆ ท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนภาพ การปั้นหรือแม่สักและการก่อสร้างด้วยหิน แม้งานจิตรกรรมและ งานประติมากรรมที่ดีที่สุดก็พัฒนารูปแบบที่ยังแอบแฝงอยู่ในความเชื่อในเรื่องอำนาจลึกลับที่มอง ไม่เห็นอยู่ดี (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 40)

สมบูรณ์ ธรรมครองอาتم์ (2514 : น. 87) กล่าวถึงงานศิลปกรรมของอียิปต์ ไว้ว่า :

ในงานศิลปกรรมมีข้อন่าสังเกตที่ควรสนใจดังนี้

1. ศิลปกรรมส่วนใหญ่สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มพูนบารมีของ法老 พระเจ้าต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากการก่อสร้างที่คำนึงถึงขนาดที่ใหญ่โตมหึมา เพื่อสังคมและประกอบพิธีกรรม

2. นายช่างผู้สร้าง แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในการแกะสลัก และพลัง มหาศจรรย์ในการใช้หินแท่งใหญ่ในการก่อสร้าง ช่างชาวอียิปต์สามารถตัดหินแกรนิตเป็นแท่ง เดียวหนักนับพัน ๆ ตันแล้วจนจากเมืองที่ห่างไกลออกไปมายังบริเวณที่ก่อสร้าง

3. ทั้งจิตรกรรมและประติมากรรม ลูกสร้างขึ้นตามกฎหมายที่อย่างเคร่งครัด ถึง อายุนั้นก็ตามดวงหน้าของมนุษย์ที่เขียนและแกะสลักก็ดูมีชีวิตชีวากล้ายกับมีวิญญาณแอบซ่อนอยู่

4. โดยปกติบันผนังวิหาร นอกจากจะเขียนและแกะสลักเป็นร่องรากต่าง ๆ แล้ว ยังนิยมเขียนและแกะสลักอักษรไทยօอิโกรกติพิเศษไปหมด ย่อมเป็นที่แน่นอนว่า จุดมุ่งหมายสำคัญต้องการที่จะตกแต่งประดับประดาให้สวยงาม แต่เมื่อตกทอดมาถึงปัจจุบัน งานเหล่านี้กล้ายเป็นแหล่งความรู้ทางประวัติศาสตร์อันมีค่ายิ่ง

งานศิลปกรรมของอียิปต์ มีพื้นฐานมาจากความเชื่อในศาสนาและการเกิดใหม่ ประกอบกับอำนาจของกษัตริย์และบุญนาค ทำให้เกิดแรงผลักดันในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และต้องยอมรับว่า การสะท้อนรูปแบบต่าง ๆ ของงานศิลปกรรม ได้ถูกออกแบบเป็นสัญลักษณ์บางอย่างที่ แฟงไว้ด้วยอ่านใจในทางจิตวิทยาและสุนทรียศาสตร์ เช่น สฟิงห์ที่เคยเข้าใจว่าเป็นใบหน้าของสตูร แท้จริงคือใบหน้าของฟาราอิอุสุอุสุในสุสานพิระมิดกลางทะเลรายอันแห้งแล้ง การผสมผสานระหว่างคนและสัตว์ในอาภัปกรณ์ที่หมอนบนอย่างสงบ ศีรษะตั้งมองไปข้างเบื้องหน้าดูส่างามเป็นพิเศษ คุณสมบัติเหล่านี้ ศิลปินชาวอียิปต์ได้ฝึกฝนปฏิบัติงานถูกต้องถูกใจเป็นสกุลช่างที่ใหญ่ที่สุดในสมัยโบราณ จะเห็นว่างานเกิบอนทุกชิ้นจะไม่ปราภูมานผู้สร้าง แต่จะปราภูมานของผู้อุปถัมภ์อันเป็นระบบ การปกครองในสมัยก่อน แต่ต้องไม่ลืมว่า การสร้างสรรค์นี้จะเกิดจากคนเพียงไม่กี่คน และคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เหล่านั้น สามารถวางแผนการสร้างสรรค์ของตนกับผู้มีฝีมือทางการช่างร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และปราภูมลสัมฤทธิ์เป็นอย่างดี

งานศิลปกรรมของอียิปต์มีอายุยาวนาน แม้จะเสียหายไปบ้างก็เป็นส่วนน้อย เหตุผลที่สำคัญ ก็คือ

1. งานศิลปกรรมส่วนมากสร้างด้วยหิน ซึ่งสกัดมาจากภูเขา แล้วนำมารวบต่อกันโดยไม่มีวัสดุอื่นเข้าช่วย รอยต่อของหินก็เป็นไปอย่างสนิทแนบเนียน ทำให้ภัยจากธรรมชาติ ทำลายลงได้ยากผิดกับโครงสร้างที่ประกอบไปด้วยวัสดุอย่างอื่น เช่น อิฐ ปูน ไม้ ซึ่งถูกทำลายลงได้เร็วมาก

2. งานศิลปกรรมอยู่ในแหล่งที่มีอากาศแห้งแล้ง ไม่มีฝนตก อากาศที่แห้งแล้งช่วยรักษาวัสดุที่เป็นหินและภาพเขียนสีในสุสานคงทนกว่าได้ดีกว่าบริเวณที่มีอากาศชื้น

3. ความเริ่มทั่วไปในวิชาการ ที่ตอบสนองความต้องการในการแสดงออกของความเชื่ออันลึกซึ้งทำให้การผลิตผลงานออกแบบมีคุณภาพมีคุณค่าสูง

ในสมัยราชวงศ์ที่ 18-19 เป็นสมัยที่รุ่งเรืองทางศิลปะอีกครั้ง การแสดงออกทางอุดมคติในสมัยอาณาจักรเก่า เปลี่ยนเป็นความรู้สึกจริงจังมากขึ้นก่อนที่จะสูญสิ้นลักษณะเหล่านี้ไปจนหมดสิ้นเมื่ออารยธรรมที่สูงกว่าหลังให้ผลเข้ามา

เรื่องราวอียิปต์นักชัตติย์ปักรอง 31 ราชวงศ์ ระยะเวลาตั้งแต่ เมนีส รวมรวม อียิปต์เป็นปีกแผ่นดินเสียเอกสารชี้ให้แก่ชาติอื่นยานานถึงสี่พันปี ระยะเวลาอันยาวนานนี้ งานศิลปกรรมของอียิปต์ ถือว่าเป็นงานศิลปะของชาติที่เป็นอารยชนครรั้งแรก และมีลักษณะพิเศษเฉพาะตนสมบูรณ์ที่สุด (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 97-98)

ศิลปะเมโซโปเตเมีย (Mesopotamia Art)

ศิลปะเมโซโปเตเมีย หมายถึงศิลปะของชนชาติ ชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนีย แอสซีเรีย และเปอร์เซีย

ศิลปะของชนชาติชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนีย (ประมาณ 3000 - 1600 B.C.)

ศิลปกรรมของชาวชูเมอร์เรียน มีทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม สถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จะใช้อิฐ ซึ่งทำจากดินเหนียว เป็นสถาปัตยกรรมแบบโค้งกลมที่สร้างด้วยเทพเจ้า ประติมากรรมของชาวชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนียนักแกะสลักแบบนูนสูง และแบบลอยตัว รูปที่นิยมแกะสลัก คือ เทพเจ้ากษัตริย์ และนักกรบ เป็นภาพด้านหน้า และเน้นกล้ามเนื้อ ตาใหญ่ จนูกใหญ่ ไหหลักวัง รูปร่างตรงที่อื่น ปราสาทเมืองว่าระดับหน้าอก งานประติมากรรมที่เด่น ๆ ในสมัยนี้ คือ งานแกะสลักกรุปชัยชนะของพระเจ้านาราม สิน (Victory Stele of Naram Sin) โหรสของพระเจ้าชาอกอนที่ 1 สร้างราว 2300- 2200 B.C. ศิลปาริคของพระเจ้า Hammurabi (Stele of Hammurabi) แกะสลักบนหินสีดำ

วิวัฒนาการที่สำคัญของชาวชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนีย คือ การทำตรายางประทับจากรูปทรงกระบอก ตรายางทำจากไม้ ดินเผาหรือโลหะ โดยทำตรายางเป็นภาพหรือตัวอักษรลิ่มขารอบส่วนโคนของรูปทรงกระบอก นำไปปักลงบนแผ่นดินเหนียวที่ยังนุ่ม จะได้ลวดลายชัด ๆ เป็นแฉวยา นำดินเหนียวไปเผาจนกลายเป็นอิฐ

งานจิตรกรรมของชาวชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนียมีความเรียบง่าย ไม่มีแสงเงา ใช้สีขาว แดง ดำ และน้ำเงินระบาย งานจิตรกรรมส่วนใหญ่เป็นภาพเกี่ยวกับ เทพเจ้า กษัตริย์ กิจกรรมของนักบุญ

ศิลปะของชนชาติแอสสิเรีย (ประมาณ 1200 - 612 B.C.)

งานด้านสถาปัตยกรรมของชาวแอสสิเรียนนิยมสร้างด้วยอิฐเหมือนชาวชูเมอร์เรียนและนาบีโลเนีย พระราชวังที่สร้างจะมีลักษณะทึบตัน ประตูทางเข้าเป็นประตูโค้ง ใช้กระเบื้องเคลือบสีประดับตกแต่ง มีหอคอยสูงนานหั้งสองข้าง

งานด้านประติมากรรมเป็นงานแกะสลักแบบนูนสูงและนูนตื้น การแกะสลักจะเป็นเรื่องรวมเกี่ยวกับการต่อสู้ สงคราม การล่าสัตว์ รูปที่นิยมแกะสลักคือ รูปคนปนกับสัตว์ ได้แก่ วัว และสิงโต

ศิลปะของชนชาติเปอร์เซีย (ประมาณ 550-332 B.C.)

กษัตริย์เปอร์เซียส่วนใหญ่สนใจเรื่องศิลปะ โดยการนำศิลปะของชนชาติต่าง ๆ มาผสมผสานกัน งานด้านสถาปัตยกรรมของเปอร์เซียได้รับอิทธิพลมาจากอียิปต์และกรีก นาบีโลเนียและแอสสิเรีย การก่อสร้างจะใช้หินทำเป็นพื้น และอิฐทำเป็นผนัง ประตูพระราชวังทำเป็นรูปโค้งมีเส้นนาบสองข้าง หัวเสาจะเป็นหัววัวหน้าออกหากัน

งานประดิษฐกรรมของເປົ່າເຊີຍມີຄວາມປະເມີຕ ສາຍງານ ໂດຍການດັດແປລງນາຈາກ ປະຕິມາກຣມຂອງອີຟຝຶ່ນນຳມາດັດແປລງໃໝ່ ໄທມີລັກຂະພະເປັນຂອງໜາວເປົ່າເຊີຍເອງ ຈານ ປະຕິມາກຣມທີ່ມີຫຼື້ອື່ອ ກາຮແກະສັກຫົວເສາເປັນຮູບສັດວ ໄດ້ແກ່ ຫົວສິນໂຕ ຫົວວ້ວ ຫົວມ້າ ແລະນກ ອິນທີ່ໄດ້ການໃໝ່ທອງແດງແລະໂລກະຕ່າງ ຈ່າງໜາວເປົ່າເຊີຍຈະມີຄວາມສາມາດພິເສຍໃນຈານເກີ່ວກັນ ເຄື່ອງເຈີນ ເຄື່ອງທອງ ແລະກາຮໂລມໂລກະ

ຕິລປະຂອງໜາວຝິນເຊີຍ

ຈານຕິລປາກຣມຂອງຝິນເຊີຍ ເປັນຈານທີ່ລົກເລີຍແບນມາຈາກໜາທີ່ອີຟຝຶ່ນ ກຣີກ ແລະສັສິເວີຍ ຈານຕິລປະເດັ່ນໆ ຂອງຝິນເຊີຍ ຄື່ອ ຕິລປປະຢຸກຕໍ່ ເຊັ່ນ ເຄື່ອງແກ້ວ ເຄື່ອງຫລື່ອຈາກໂລກະ ເຄື່ອງປັ້ນ ດິນພາ

ຕິລປະກຣີກ (2000-146 B.C.)

ຫລັກສູານສຳຄັນຂອງຕິລປະກຣີກ ຄື່ອ ຈາກເມືອງໂບຣາຣັນ ຂຶ້ອຄນອສໜູສ (Knossus) ຜຶ້ງມີ ອາຍຸປະມາດ 2000-450 B.C. ບຸດພົບໂດຍນັກໂບຣາຣັນຄື່ອໜາວອັກຖຸ ຊົ່ວ ເຊອຣ ອາເຊອຣ ອື່ແວນສ (Sir Arthur Evans) ທີ່ເມືອນນີ້ ເຊອຣ ອາເຊອຣ ໄດ້ພົບພະຣາວັງຂອງກັບຕົກລົງໄມນອສ (Minos) ແລະ ທີ່ປະທັບຂອງພະຣາຊື້ນີ້ເມີນກາຮອນ ທ້ອງນຽມ ສະວ່າຍນ້າ ກາພເຂີຍນ ສີບນພັນແບນປູນເປີຍກ ນອກຈາກນີ້ຍັງພົບແຈກັນແລະໄໝຈຳນວນນາກ

ອາຣຍຮຣມຂອງກຣີກບຣິວເວນທະເລື່ອເຈີຍນ ຈຶ່ງເຮັດວຽກວ່າ ອາຣຍຮຣມອີເຈີຍນ (Aegean Civilization) ເມື່ອເຊອຣ ອາເຊອຣ ອື່ແວນສ ບຸດພົບພະຣາວັງພະເຈົ້າໄມນອສ ອື່ແວນສເຮັດກອງອາຣຍຮຣມ ທີ່ພົບນີ້ວ່າ ອາຣຍຮຣມໄມ້ນວນ (Minoan Civilization) ແປ່ງອອກເມື່ນ 3 ສນັບ ຄື່ອ

1. ສນັບຕັນ ເປັນສນັບທີ່ໜາວເຄຣຕັນເຮັມຮູ້ຈັກໃໝ່ທອງແດງ ເຈີນ ແລະທອງຄຳ ຮູ້ຈັກທຳກາຫະຕ່າງ ຈ່າ ແລະໃຊ້ອື້ສູກກ່ອສ້າງອາການບ້ານເຮືອນ

2. ສນັບຄາລາ ເປັນຮະບະທີ່ເຄຣຕັນຮູ້ຈັກຫລອມໂລກະສຳຮົດບື້ນໃໝ່ ຍຸດນີ້ເປັນຍຸດທີ່ເຈົ້າສູງສຸດ ມີກາຮົດພະຣາວັງໃໝ່ໂຕ ສູນຍົກຄາວມເຈົ້າຍຸ່ທີ່ຄນອສໜູສ

3. ສນັບປາຍ ເຊື່ອວ່າເປັນສນັບຂອງພະເຈົ້າໄມນອສ ສນັບນີ້ ຜົນຍາວເຄຣຕັນນັບຄື່ອພະແມ່ຮຣັນ (The Mother Goddess) ຜຶ້ງເປັນສັງລັກຍືນຂອງຄວາມອຸດນສູນບູຮົນ

ສາຕັບຕິກຣມທີ່ຄນອສໜູສ ສ່ວນໃໝ່ໃຊ້ທຶນກ່ອສ້າງ ຈະມີອື້ສູນບັກກີເປັນນາງສ່ວນ ດ້ວຍ ອາການສ້າງເປັນຫຼັນນັນເນີນເຂາ ກາຍໃນອາກາຈະແນ່ງເປັນຫົ່ວ່ານາດຕ່າງ ຈ່າ ນາກນາຍ ແຕ່ລະຫ້ອງຈະ ມີທາງເດີນເຊື່ອມຕ່ອກນິ້ດໍາໜົດ ບນພັນໜ້າຫົວໜີນຕົກແຕ່ງດ້ວຍງານຈິຕຽກຣມປູນເປີຍ ໃນດໍາຫັກ ຂອງພະຣາຊື້ນີ້ຕົກແຕ່ງດ້ວຍສີແಡງແລະສິນ້າເຈີນເປັນສ່ວນໃໝ່ ແສດງເຮົ່ວງກາຮ້ານວ່າ ກາຍເລັ່ນກາຍກຣມ ພິທີກຣມຕ່າງ ຈ່າ ແລະເຮົ່ວງກາຮ້າວິວດີປະຈໍວັນຂອງໜາວເຄຣຕັນຈົນລົງກາພສັດວເຊັ່ນ ນກ ແມ່ລງ ດອກໄໝ ແລະເຊີວິດປາລາໃນທ້ອງທະເລ ສໍາຫັນຈານເຄື່ອງປັ້ນດິນພາ ເປັນຈານທີ່ເດັ່ນອ່າຍ່າງໜຶ່ງຂອງເຄຣຕັນ ຈານ ຈິຕຽກຣມຕົກແຕ່ງນີ້ໃໝ່ແລະແຈກັນເປັນລວດຕາຍເພາະຂອງເຄຣຕັນ ນອກຈາກນີ້ຍັງພົບຫລັກສູານກາຮ

เขียนหนังสือ ซึ่งเข้าใจว่าได้รับอิทธิพลจากตัวอักษรภาพของอียิปต์ แต่เครื่องดัดดักแปลงให้เป็นลักษณะอักษรของคน มีอยู่สองแบบคือ Linear A and Linear B. (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 164)

งานศิลปะในยุค 1200 B.C. เป็นศิลปะแบบเรขาคณิต (Geometric Arts) มีลวดลายเป็นเส้นตรง รูปเหลี่ยม รูปทรงกลม และงานแกะสลักที่ทำด้วยเงินและสำริด

นิพนธ์ ทวีกาญจน์ (2529 : 183-184) กล่าวถึงศิลปกรรมของกรีกว่า ศิลปกรรมของกรีกตั้งอยู่บนเหตุผล (rational) การถ่ายทอดรูปเทพเจ้าที่ตนนับถือ เป็นการถ่ายทอดด้วยเป็นธรรมชาติ โดยมีความงามความสมบูรณ์ของเรื่องร่วมนุษย์เป็นหลัก (transform god into human) นักปรัชญาเช่นโพรตากอรัส (Protagoras) กล่าวว่า “มนุษย์เป็นเครื่องวัดสิ่งต่าง ๆ ทั้งหลาย (The measure of all things)” ซึ่งหมายถึงการสร้างสิ่งต่าง ๆ เริ่มจากมนุษย์ ดังนั้นการสร้างศิลปกรรมไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม มักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ หรือเทพเจ้าที่มีเรื่องร่วมนุษย์ทั้งสิ้น

ศิลปกรรมของกรีกแบ่งออกเป็น 4 ยุค คือ

1. **ยุคเริ่มต้น** (Primitive) หรือยุคเรขาคณิต (Geometric Age) ประมาณ 1100-650 B.C. งานศิลปกรรมยุคนี้มักเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา และงานประติมากรรมขนาดเล็ก

2. **ยุคอาchaic** (Archaic) ระหว่าง 651 - 451 B.C. ยุคนี้งานศิลปกรรมปรากวาวังหวง ประติมากรรมส่วนใหญ่ใช้ตัดแต่งสถาปัตยกรรม นิยมปั้นให้และแยกโดยเที่ยงสีตัดแต่งแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ประติมากรรมรูปคนมีลักษณะเรียบง่าย ค่อนข้างกระด้าง ไม่นิ่มนวลมากนัก

3. **ยุคสูงสุด** (Classic) หรือยุคทอง (Golden Age) ระหว่าง 450 - 300 B.C. แบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคก่อนสูงสุด (Early Classic) และยุคสูงสุด หรือ ยุคเพริคลีส (The Age of Pericles) ยุคก่อนสูงสุดส่วนใหญ่เป็นงานสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะที่โอลิมปิยา (Olympia) ในยุคเพริคลีสเริ่มเมื่ออะโครโปลิสที่เอเธนส์ได้รับการซ่อมแซมใหม่ ยุคนี้งานศิลปะที่เด่นมีทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

4. **ยุคเซเลนนิสติก** (Hellenistic) ระหว่าง 300 - 146 B.C. เป็นสมัยที่งานศิลปกรรมกรีกเผยแพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ ที่เป็นจักรวรรดิของกรีก ยุคนี้เป็นยุคที่งานศิลปกรรมกรีกเริ่มเสื่อมลง การสร้างงานศิลปะในยุคนี้มีลักษณะเป็นสกุลช่าง ที่สำคัญคือ

- **เพอการุม** (Pergamum) ประมาณ 300-133 B.C. เป็นเมืองโบราณของกรีกอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเอเชียในเนอร์ เป็นศูนย์กลางศิลปะที่สำคัญของเอเชียในเนอร์

- **อเล็กซานเดรีย** (Alexandria) ประมาณ 300-30 B.C. สกุลช่างนี้อยู่ภายใต้ราชวงศ์พ็อกเตเนียซึ่งปกครองอียิปต์ มีความสำคัญทั้งทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ เป็นศูนย์กลางสำคัญของศิลปะเซเลนนิสติกของกรีก

- **โรดส์** (Rhodes) ประมาณ 100 B.C. เป็นเกาะที่อยู่ทางทิศตะวันออกของทะเลเอจีน

- **ทราลลีส** (Thralles) ประมาณ 100 B.C. อยู่ในเอเชียเมโนร์

- **โรม** (Rome) ต้นคริสตศตวรรษที่ 1 ศกุลช่างในทวีปยุโรป

อารี สุทธิพันธุ์ (ม.ป.ป. : 49) กล่าวว่า ความเชื่อที่เป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมของกรีก คือ

1. มุขย์เป็นสิ่งสำคัญ เป็นศูนย์กลางของจักรวาล เป็นเครื่องวัดความจริงก้าวหน้าของทั้งปวง

2. เชื่อและเคารพเหตุผล ยอมรับความเป็นจริงในสิ่งที่ปรากฏ ตลอดจนความสัมพันธ์ของสัดส่วนตามธรรมชาติ

3. เชื่อว่าความจริงเป็นสิ่งตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลงและเป็นอมตะ

4. เชื่อว่าจินตนาการของมุขย์ต้องแสดงออกมาให้ปรากฏเห็นเด่นชัด สามารถแสดงออกให้เป็นงานศิลปกรรมให้นองเห็นได้

5. เชื่อว่าการถ่ายทอดรูปนุชย์มาสู่เทพเจ้าต้องคำนึงถึงความสมบูรณ์ของเรื่องร่างเป็นสำคัญ (Human Perfection)

งานด้านสถาปัตยกรรมของกรีก นิยมโครงสร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าใช้หินอ่อนแทนไม้ที่เคยใช้ในบุคแรก, สิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่จะมีห้องเดียวหรือสองห้อง มีประตูเดียว มีเสาเรียงเป็น列า ตกแต่งด้วยรูปเทพเจ้า ซึ่งเป็นประติมากรรมแบบลอยตัว สร้างเมื่อ 447-432 B.C. สถาปัตยกรรมที่สำคัญ คือ วิหารพาเร农 (Parthenon) เป็นที่ประดิษฐานเทพอาณา วิหารนี้สร้างแบบเรียบง่าย แต่มีความงามที่สมบูรณ์ที่สุด วิหารอีรีเคลีย (Erechtheum) สร้างโดยสถาปนิกชื่อ เมนเซคลส (Mnesicles) เมื่อ 421-405 B.C. และแท่นบูชาเทพเจ้าซีอุส นอกจากการสร้างวิหารแล้ว กรีกยังสร้างโรงละครสนามกีฬากลางแจ้ง โรงฝึกพละ และปราสาท อีกด้วย

งานด้านประติมากรรมของกรีกมีจุดเด่นอยู่ที่ความงามของรูปทรงและท่าทางของคนและสัตว์ งานประติมากรรมของกรีก “ให้ความรู้สึกกลมกลืนกันระหว่างรูปและพื้น ท่าทางของรูปคุณยืนคำนึงถึงความสมดุลของหุ่นต่อความรู้สึกของผู้ดูอย่างมาก ทำให้น้ำหนักจะอยู่ที่ขาของขาซ้ายอพักตามธรรมชาติ แนวขาจะปล่อยตามสายะแนบลำตัว แนวซ้ายจะงอขึ้นแสดงความเคลื่อนไหว ท่าทางส่วนรวมของประติมากรรมรูปคนดูกลอมกลืนกันนุ่มนวล แต่มีพลัง เรียกที่ยืนนี้ว่า โพลีклиตัน ไอเดียล (Polyclitan Ideal) (อารี สุทธิพันธุ์, 2516 : น. 57)

งานประติมากรรมของกรีกเจริญสูงสุดในสมัยคลาสสิก ประติมากรที่มีชื่อเสียงมากชื่อฟีเดียส (Phidias ราว 500-431 B.C.) งานประติมากรรมที่ดีเด่นที่สุดของฟีเดียสคือรูปแกะสลักเทพเจ้าซีอุส

น.จ. หญิงมารศรี สุขุมพันธ์บริพัตร (ม.ป.ป., น. 49) กล่าวถึงงานประติมากรรมของกรีกว่า นอกจากรากแสลงแล้ว ที่สำคัญที่สุดคือหัวใจที่เป็นรูปแบบตัวบุคคล ที่มีชื่อเสียงที่สุดทำที่เมืองทานากรา ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่เหนือกรุงเอเธนส์ขึ้นไป นิยมสร้างขึ้นในศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสต์กาล เรียกว่า “Tanagra”

นอกจากรากแสลงแล้ว กรีกยังมีผลงานด้านเครื่องปั้นดินเผา เช่น ไห ขวด แจกัน และภาชนะต่าง ๆ นิยมสร้างในยุคเรขาคณิต และยุคอาเคอิก การออกแบบของภาชนะเหล่านี้ คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกัน ที่นิยมมีอยู่ด้วยกัน 6 แบบ คือ

1. เอมโพรา (Amphora) เป็นไหมีหูสองข้างสำหรับเก็บรักษาของต่าง ๆ
2. ไฮเดรีย (Hydria) เป็นไหสำหรับใส่น้ำ
3. โออิโนเช (Oinochoe) เหยือกสำหรับใส่เหล้าไวน์
4. คราเตอร์ (Crater) ชามขนาดใหญ่สำหรับผสมหรือปรุงอาหาร
5. ไซลิก (Cylix) ถ้วยใหญ่สำหรับใส่เครื่องดื่ม
6. เลซีทธอส (Lecythos) แจกันเล็ก ๆ สำหรับใส่น้ำมันหรือน้ำหอมในงานพิธีศพ

ภาพและลวดลายที่เขียนบนไห แจกัน และภาชนะอื่น ๆ จะใช้สีเขียนตกแต่ง แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ภาชนะรูปปั้นแดง (Red Figure Ware)
2. ภาชนะรูปปั้นดำ (Black Figure Ware)

ส่วนงานด้านจิตรกรรมนั้น กรีกไม่นิยมสร้างงานจิตรกรรม เขายังคงไว้จิตรกรรมไม่สามารถถ่ายทอดรูปแบบที่มีลักษณะที่แท้จริงได้ จิตรกรรมของกรีกส่วนใหญ่เป็นงานประเภทตกแต่ง เช่น เป็นภาพผนัง บนไห แจกัน ภาพเขียนผนังแม้จะถือว่าค่อนข้างเป็นจิตรกรรมแท้ ๆ ของกรีก แต่ก็ขาดความกลมกลืนอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของงานจิตรกรรม เพราะภาพเขียนของกรีกมักจะเป็นภาพเล่าเรื่อง

การเขียนภาพบนแจกัน (Vase Painting) เป็นศิลปะส่วนรอง (Minor Arts) งานที่มีชื่อเสียงคือการเขียนสีบนเครื่องปั้น (Pottery) ซึ่งมีลวดลายต่าง ๆ โดยเฉพาะที่คันபทที่เกาะครีต มีลักษณะเป็นลวดลายประดิษฐ์รูปดอกไม้และใบไม้ช้ำ ๆ กัน ลวดลายที่เขียนเป็นแบบเฉพาะของครีต จิตรกรรมในสมัยต่อมาในไมซีเนียนตกแต่งเป็นรูปนกรุ่นรวมหมู่กัน ถือหอก ถือหนวดเครายาว แสดงเรื่องราวในเทพนิยาย โดยเฉพาะเทพนิยายเรื่อง อีเลียดและโอดิสเซียของ荷马 ในการเขียนแบ่งเป็นตอน ๆ เป็นส่วนบนและส่วนล่าง สีที่ใช้ มีลักษณะเป็นสีแบบ ๆ (Flat Paint) ตัดเส้นชัดเจน งานจิตรกรรมของกรีกแบ่งออกเป็น 4 สมัย ดังนี้

1. Primitive เรียนเป็นลวดลายภาพสัตว์และลายเรขาคณิต
 2. Archaic เรียนรูปคนและเรื่องราวต่าง ๆ โดยเรียนสีดำงบนพื้นสีแดง
 3. Classic เรียนรูปคนแสดงเรื่องราวต่าง ๆ โดยเรียนสีแดงบนพื้นสีดำ
 4. Hellenistic เรียนลวดลายผสมภาพคนและภาพสัตว์
- (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 203)

จิตรกรรมที่มีชื่อเสียงของกรีก

โพลิกโนตุส (Polygnotus ประมาณ 470 - 440 B.C.) ได้วันการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งจิตรกรรมกรีก ภาพเรียนของโพลิกโนตุสมีความ слับซับซ้อน โดยสร้างเป็นรูปคนช้อน ๆ กันให้เกิดเงาเหลือมถ้า ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่ามีระยะของภาพ (Perspective) รู้จักให้แสงเงาในภาพเหมือนของจริง งานชิ้นสำคัญได้แก่ งานจิตรกรรมฝาผนังที่กรุงเอเธนส์ ในห้องโถงใหญ่ แสดงเรื่องราวด้วยสถาปัตยกรรมและการจดจำภาพของโอดิสเซีย

เซอชิส (Zeuxis ประมาณ 420 - 390 B.C.) กล่าวกันว่าเป็นผู้เรียนภาพที่มีลักษณะเหมือนจริงมากภาพเรียนชิ้นหนึ่งเป็นรูปพวงองุ่นที่สดใส จนมีคนบินผ่านมาเห็นเข้าใจว่าเป็นองุ่นจริงถึงกับบินลงมาจิก

อะเพลเล (Apelle ประมาณ 400 B.C.) เป็นศิลปินทำงานให้กับพระเจ้าฟิลิปและพระเจ้าอเล็กซานเดอร์ งานชิ้นสำคัญคือรูปเหมือนพระเจ้าอเล็กซานเดอร์กับสายพาน

ระยะเวลาต่าง ๆ ของศิลปกรรมกรีก

ยุคก่อนประวัติศาสตร์	ก่อน 3000 - 2000 B.C.
ครีตและเมโนน	2000 - 1450 B.C.
ทรอยและไมซีเน	1500 - 1300 B.C.
ยุคเมดิ	1200 - 900 B.C.
ยุคเริ่มต้น	1100 - 650 B.C.
ยุคอาเกอิก	651 - 451 B.C.
ยุคคลาสสิก	450 - 300 B.C.
ยุคไฮเลนนิสติก	300 - 146 B.C.
กูเร คูรอส	ประมาณ 650 B.C.
ฟีเดียส	500 - 431 B.C.
ไมرون	480 - 440 B.C.
โพลิกโนตุส	ประมาณ 470 - 440 B.C.
วิหารเทพเจ้าโพไซดอน	ประมาณ 460 B.C.

โปลีคลิติอุส	ประมาณ 450 B.C.
วิหารพาธอน	447 - 432 B.C.
วิหารอีเรกซีอุน	421 - 405 B.C.
เซอูซิส	ประมาณ 420 - 390 B.C.
อเปลเด	ประมาณ 400 B.C.
สโคปัส	ประมาณ 400 B.C.
แพรอกซิสเทลีส	ประมาณ 385 - 320 B.C.
ลิซิปปุส	ประมาณ 380 - 318 B.C.
สกุลช่างเพอการามุน	ประมาณ 300 - 133 B.C.
สกุลช่างอเล็กซานเดรีย	ประมาณ 300 - 30 B.C.
อะไฟไดท์แห่งมิโล	ประมาณ 200 B.C.
อะไฟไดท์แห่งไซริน	ประมาณ 100 B.C.
เลาคุน	ประมาณ 40 B.C.
สกุลช่างโรม	ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 1

(นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 207 - 208)

ศิลปะอีทรัสคันและโรมัน (Etruscan and Roman) 1000 B.C. - ค.ศ. 475

ศิลปะอีทรัสคัน

ชาวนี้อีทรัสคัน "ได้นำพื้นฐานของศิลปกรรมตะวันออกมาผสมผสานกับศิลปกรรมกรีก และศิลปกรรมท้องถิ่นของเผ่าอิตาลิก จนกลายมาเป็นศิลปะประจำชาติของตน ซึ่งแสดงความ มั่นคง หฤหร่า ฟุ่มเฟือย"

งานด้านสถาปัตยกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นวิหาร และสุสาน โดยสร้างผังเป็นรูปสี่เหลี่ยม พื้นผ้า มีเสาสันรอบ ด้านหน้ามีบันได ระเบียงสร้างคล้ายสถาปัตยกรรมกรีก นอกจากนี้อีทรัสคัน ยังสร้างกำแพงล้อมเมืองทำด้วยหินขนาดใหญ่ ที่ทำมาจากดินทุฟ้า(Tufa) ซึ่งเกิดจากการระเบิด ของภูเขาไฟ การสร้างท่อส่งน้ำ และท่อระบายน้ำ

งานด้านประดิษฐกรรม อีทรัสคันนิยมการบัน្តแทนการแกะสลัก ดินที่ใช้ในการบัน្តคือ ดินเหนียว เมื่อบัน្តเสร็จแล้ว นำไปเผาเรียกว่า เทอรา คอตตา (Terra Cotta) งานบัน្តสำหรับคือ รูปเทพเจ้าอะปอลโลแห่งเมืองเวอ (Apollo of Veio) และชาวนี้อีทรัสคันยังมีความชำนาญในการ หล่อโลหะ โดยเฉพาะโลหะสำริด ส่วนงานด้านจิตรกรรมของอีทรัสคัน ได้รับอิทธิพลจากกรีก และอียิปต์

ศิลปะโรมัน

โรมันได้อิทธิพลด้านศิลปะจากอีทรัสคันและกรีก ...กรีกจึงเปรียบเสมือนครูของโรมัน

ทั้งศาสนา ความเชื่อและงานศิลปกรรม อย่างไรก็ตามโรมันก็พยายามปรับปรุงแนวความคิด และรูปแบบการแสดงออกเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับขนธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากกรีกโดยสิ้นเชิง กรีกสร้างงานศิลปกรรมขึ้นมาด้วยความเชื่อในเรื่องเหตุและผลของพุทธิปัญญาอันมีลักษณะลึกซึ้งให้สอดคล้องกับความงามความกลมกลืนที่เป็นธรรมชาติ แห่งไว้ด้วยอุดมคติอันสูงส่ง ส่วนโรมันกกลับคำนึงถึงคุณประโยชน์ของงานศิลปะที่ต้นสร้างขึ้นโดยเฉพาะคุณประโยชน์ต่อสังคมสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย ความหรูหรา และความมีอำนาจ ชาวโรมันเป็นนักปฏิบัติมากกว่าจะคำนึงถึงแต่หลักทฤษฎีเช่นกรีก... (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 226)

การดำเนินนโยบายศิลปกรรมของโรมัน กระทำเช่นเดียวกับ อียิปต์โบราณ และประเทศต่างๆ ในเมโซโปเตเมีย คือไม่ปรากฏในศิลปิน เช่น กรีก ความพึงพอใจที่ทำงานให้จักรวรรดิอาจได้ผลตอบแทนเพียงพอแล้ว หรืออาจถูกกำหนดด้วยกฎหมายให้ทำงาน เช่น ศิลปินอียิปต์ เรารู้จักนาม อิมไฮเตป ศิลปินอียิปต์ผู้ควบคุมการก่อสร้างพิระมิดของพระเจ้าไซเซอร์เป็นนามแรก และนามสุดท้ายของศิลปินสมัยโบราณนี้คือ อะปอลโลไดอุส ศิลปินชาวกรีกผู้ควบคุมการก่อสร้างไฟรูมทراجัน และสะพานข้ามแม่น้ำดานูบของโรมัน นอกจากนั้นนามที่ปรากฏล้วนเป็นชื่อของนักปักร่อง เพดีจการ ทรราช เป็นส่วนใหญ่ และจะมีรายชื่อของนักวีน นักประชาธิปไตย นักอุดมการณ์อีกด้วยไม่กี่คน

สถาบัตยกรรมของโรมันส่วนใหญ่เป็นเรื่องของสาธารณรัฐโรมัน ความสำเร็จยังใหญ่ในการก่อสร้าง คือการนำเอาอิฐและวัวทึบมาปั้นปูรุงจนกลมเป็นpedanaโค้งและรูปโดม อันเป็นโครงสร้างสำคัญทางสถาบัตยกรรม ที่ช่วยให้มีเนื้อที่ภายในใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น การรักษาสมดุลความงามของหัวเสาแบบโอลิมปิกกับคอรินเทียนเข้าด้วยกันให้เป็นหัวเสาแบบคอนโพสิตขึ้น โรมันเฉลียวลาดในการรักษาอิฐสำหรับก่อสร้าง ทำให้สามารถจัดสาธารณสถานต่างๆ อย่างเป็นระเบียบ และอำนวยประโยชน์ต่อ公民ได้อย่างดีเยี่ยม

ประติมานกรรมตกแต่งของโรมันเมื่อเทียบกับกรีกในเรื่องความงามสมบูรณ์ จะด้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด แต่ประติมานกรรมตกแต่งของโรมัน มีความสำคัญในฐานะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นการบันทึกด้วยภาพที่สมบูรณ์ที่สุดที่มนุษย์เคยทำมา และรูปประติมานรูปจักรพรรดิหรือรูปเหมือนต่าง ๆ กล่าวไม่ได้ว่าด้อยไปกว่ากรีก แม้ที่ยังจะได้รับอิทธิพลจากกรีกทั้งเรื่องรูปของกรีกจะบริสุทธิ์กว่า แต่ประติมานกรรมของโรมันก็เต็มไปด้วยความสง่างาม แฟงไว้ด้วยพระราชอำนาจขององค์จักรพรรดิรา渥เทพเจ้าองค์หนึ่งความรู้สึกนับนิ่งในหน้าของงานประติมานกรรมของโรมัน จะแสดงอารมณ์ได้ดีกว่าประติมานกรรมกรีก การสร้างรูปจักรพรรดิทรงม้าแสดงให้เห็นถึงการรู้จักพัฒนาประติมานกรรมที่มีอิทธิพลในสมัยต่อมาเป็นอย่างมาก

จิตกรรมของโรมันใช้ตอกแต่งสถานปั๊ดกรรม ปรากฏทั่วการวาดภาพระบายสี และงานประดับเงินเศค การรักษาสร้างภาพลวงตาให้มีระเบียบกล้าม เป็นความสามารถที่เด่นของจิตกรรมโรมัน จะเห็นว่าโรมันพยายามที่จะสร้างภาพเหมือนทั้งงานจิตกรรมและประดิษฐกรรม ซึ่งเป็นอิทธิพลต่อศิลปะในยุโรปสมัยกลางต่อมา

เคยมีผู้ตั้งคำถามว่า โรมันมีศิลปะหรือ ในเมื่อสิ่งต่างๆ ที่โรมันทำขึ้น เพื่อผลทางปฏิบัติมากกว่า เช่น การสร้างถนน การขยายอาณาจักร กثุหมาย การปักกรอง การก่อสร้างสาธารณสถานความคิดในการสร้างสรรค์ในแบบของทฤษฎีไม่ใช่ การตอบคำถามนี้ จึงควรมาทบทวนดูว่า ศิลปะคืออะไร ความคิดสร้างสรรค์ในแบบทฤษฎีเท่านั้นหรือจึงเป็นงานศิลปะโรมัน เป็นชาติแรกที่นำงานศิลปะมารับใช้บ่มพัฒนา แทนการรับใช้เทพเจ้า งานอนุสรณ์ที่หลังเหลืออยู่ทั้งงานสถาปัตยกรรม ประดิษฐกรรม และจิตกรรม เพย์พร์และมีอิทธิพลแก่ชนชาติต่าง ๆ ในสมัยหลังอย่างมาก และบ่มพัฒนาได้ผลประโยชน์จากการศิลปกรรมเหล่านี้ สิ่งที่เกี่ยวกับมนุษย์ และทำประโยชน์ให้แก่มนุษย์ ย่อมมีคุณค่าและเป็นงานศิลปะอย่างแน่นอน (นิพนธ์ ทวีกาญจน์, 2529 : น. 249 - 250)